

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i socialt arbete

Syllabus for the PhD program in Social Work

Omfattning:	120 högskolepoäng/240 högskolepoäng
Examen:	Filosofie licentiatexamen/filosofie doktorsexamen
Nivåtillhörighet:	Forskarnivå
Fastställande:	2016-02-03
Ikraftträdande:	2016-02-03
Ansvarig instans:	Samhällsvetenskapliga fakulteten

1. Mål för utbildningen

Utbildning på forskarnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på forskarnivå skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå, utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning. (Högskolelagen 1 kap 9a §)

Doktorsexamen

För doktorsexamen skall doktoranden, enligt HF:s examensordning

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Licentiatexamen

För licentiatexamen skall doktoranden, enligt HF:s examensordning

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

2. Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att sökanden har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som högskolan kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (HF 7 kap 35 §).

Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng

på avancerad nivå, eller på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl (HF 7 kap 39 §).

Särskild behörighet

För att uppfylla kraven på särskild behörighet att antas till utbildning på forskarnivå i socialt arbete krävs att den sökande har minst 90 högskolepoäng i socialt arbete. Motsvarande utbildning inom exempelvis juridik, kriminologi, pedagogik, psykologi, social omsorg, sociologi eller vårdvetenskap med fördjupande inriktning relevant för socialt arbete kan också motsvara kraven för särskild behörighet.

Urval och bedömningskriterier

Urval bland sökande till lediga platser inom forskarutbildningen ska göras med hänsyn tagen till

- deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen,
- tidigare studieresultat och
- kvalitet på eventuell inlämnad forskningsskiss, i förekommande fall relaterad till institutionens forskningsprofiler

Följande bedömningsgrunder ska tillämpas vid prövning av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen:

- Kommunikativ förmåga skriftligt och muntligt
- Självständighet
- Kritisk förmåga
- Analytisk förmåga
- Prestationer inom givna tidsramar.

Jämställdhet bland män och kvinnor ska eftersträvas vid urvalet bland de sökande.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande (HF 7 kap. 41 §).

En student med annan finansiering än anställning som doktorand får antas endast om hans eller hennes meritering bedöms vara minst jämförbar med meriteringen hos sökande som kommer ifråga för doktorandanställning.

3. Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå

I normalfallet avslutas utbildning på forskarnivå med doktorsexamen. Licentiatutbildningen riktar sig huvudsakligen till personer som är yrkesverksamma och som vill kompetensutveckla sig med en utbildning på forskarnivå.

Ansökan om tillgodoräknande av tidigare utbildning görs i samband med antagning och studietiden minskas med motsvarande tillgodoräknande poäng. Vid ansökan om tillgodoräknande av 61 högskolepoäng eller mer fattas beslut av dekanen.

Beslut om antagning till doktorsexamen

Prefekten fattar beslut om antagning till forskarnivå med doktorsexamen som slutmål efter förslag från institutionens beredningsorgan för forskarutbildningsfrågor. Innan prefekten fattar beslut i ärendet ska dekan godkänna den finansiering av utbildningen som planeras.

Beslut om antagning till licentiatexamen

Beslut om licentiatexamen som slutmål får endast ske om den sökande skriftligen begär detta. Dekanen fattar beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med licentiatexamen som slutmål. Samtidigt med beslut om antagning fastställer dekanen den finansiering av utbildningen som planeras.

4. Utbildningens uppläggning och innehåll

Utbildningens uppläggning

Utbildning på forskarnivå i socialt arbete avslutas med licentiatexamen eller doktorsexamen. Utbildningen skall omfatta 120 högskolepoäng för licentiatexamen och 240 högskolepoäng för doktorsexamen. En doktorand som antagits till forskarutbildning med doktorsexamen som slutmål kan, om han/hon önskar, avlägga licentiatexamen som etappmål.

Utbildning på forskarnivå i socialt arbete som avslutas med doktorsexamen omfattar fyra års nettostudietid och består av en kursdel om 90 högskolepoäng och en doktorsavhandling om 150 högskolepoäng. Utbildning på forskarnivå i socialt arbete som avslutas med licentiatexamen omfattar två års nettostudietid och består av en kursdel om 60 högskolepoäng och en licentiatuppsats om 60 högskolepoäng.

För varje doktorand skall det upprättas en individuell studieplan där finansiering, handledning, kurser, avhandlingsarbete med mera specificeras. Den individuella studieplanen skall innehålla en översiktlig planering av utbildningen och konkreta mål för det närmaste årets arbete. Den individuella studieplanen skall godkännas av doktorand, prefekt, handledare och forskarutbildningsansvarig samt fastställas av prefekt. Den individuella studieplanen ska följas upp och uppdateras årligen. Uppföljningen ska vara genomförd senast vid årsskiftet innevarande år. Vid behov kan den individuella studieplanen följas upp oftare.

Utbildningen ges i form av handledning och kurser samt innefattar författandet av en doktorsavhandling alternativt en licentiatuppsats.

Handledning

Prefekten ska i samband med att doktoranden påbörjar sin forskarutbildning utse minst två handledare, varav en som huvudhandledare. Handledarna ska vara disputerade, varav en av handledarna ska vara docentkompetent. Minst en av handledarna ska ha genomgått den av Umeå universitet anordnade utbildningen för handledare eller bedömts ha motsvarande kompetens. Handledarna har det pedagogiska huvudansvaret för doktorandens utveckling utifrån utbildningsmålen. De leder arbetet med avhandlingsprojektet, samråder med doktoranden om kursbehov och har ett särskilt ansvar att följa upp doktorandens arbete. Byte av handledare kan ske på initiativ av doktorand, handledare eller forskarutbildningsansvarig. Såväl tilldelning som byte av handledare skall alltid ske i samråd med doktoranden.

Kurser

Utbildning på forskarnivå i socialt arbete med licentiatexamen som slutmål består av en kursdel omfattande 60 högskolepoäng. Utbildning på forskarnivå i socialt arbete med doktorsexamen som slutmål består av en kursdel omfattande 90 högskolepoäng.

Av kursdelen är följande 60 högskolepoäng obligatoriska för doktorsexamen:

- Introduktion till forskning i socialt arbete, 7,5 högskolepoäng
- Vetenskapsteori, 7,5 högskolepoäng
- Kvantitativ metod I, 7,5 högskolepoäng
- Kvalitativ metod I, 7,5 högskolepoäng
- Kvantitativ metod II, 7,5 högskolepoäng
- Kvalitativ metod II, 7,5 högskolepoäng
- Advanced Academic Skills: Writing, oral presentation and peer-review, 15 högskolepoäng

Av kursdelen är följande 37,5 högskolepoäng obligatoriska för licentiatexamen:

- Introduktion till forskning i socialt arbete, 7,5 högskolepoäng
- Vetenskapsteori, 7,5 högskolepoäng
- Kvantitativ metod, 7,5 högskolepoäng
- Kvalitativ metod, 7,5 högskolepoäng
- Advanced Academic Skills: Writing, oral presentation and peer-review, 7,5 högskolepoäng

Doktorandens val av valfria kurser skall godkännas av huvudhandledaren och skrivas in i doktorandens individuella studieplan. Beslut om poäng för aktivt deltagande i högre seminarier fattas av forskarutbildningsansvarig. För kurserna inom utbildning på forskarnivå kan doktoranden erhålla något av betygen godkänd eller underkänd. Betyget skall bestämmas av en särskilt utsedd lärare (examinator). Kurser som doktoranden tagit vid annan fakultet eller annat lärosäte examineras av examinator för forskarutbildningen.

Seminarier

I forskarutbildningen ingår att doktoranden ska hålla tre obligatoriska seminarier. Under första året av utbildningen ska doktoranden presentera en avhandlingsplan vid ett avhandlingsplanseminarium. När doktoranden kommit halvvägs i forskarutbildningen hålls ett mittseminarium. Slutseminarium

hålls när handledare i samråd med forskarutbildningsansvarig bedömer att en färdig doktorsavhandling kan färdigställas inom ramen för sex månaders ytterligare arbete. I övrigt bör doktoranden presentera datamaterial, kapitel- eller artikelutkast samt vara aktiv deltagare när andra presenterar material vid seminariet. Seminariet skall också ge utrymme för andra inslag som bidrar till att vidmakthålla och vidareutveckla en bred och stimulerande forskningsmiljö.

Doktorsavhandling/licentiatuppsats

Doktorsavhandlingen/licentiatuppsatsen skall utformas antingen som en monografiavhandling - ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk - eller som en sammanläggningsavhandling. En sammanläggningsavhandling skall innehålla ett antal vetenskapliga uppsatser samt en sammanbindande kapp som klargör det samlade vetenskapliga bidrag som lämnas av uppsatserna. I normalfallet bör minst två av uppsatserna i en doktorsavhandling och en av uppsatserna i en licentiatuppsats vara antagna för publicering i referee-granskade vetenskapliga tidskrifter. Precis som för monografiavhandlingar görs dock en sammanvägd bedömning av sammanläggningsavhandlingens vetenskapliga kvalitet.

Doktorsavhandlingen/licentiatuppsatsen kan skrivas på svenska eller engelska. Om språket är svenska skall en sammanfattning på engelska ingå. Uppsats som ingår i licentiatexamen får ingå som del i avhandling för doktorsexamen.

Doktorsavhandlingen skall försvaras muntligt vid en offentlig disputation. Avhandlingen skall tillkännages senast tre veckor innan disputation genom elektronisk spikning. En av dekanen utsedd betygsnämnd bedömer avhandlingen genom att ge den något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av den.

Licentiatuppsatsen skall försvaras muntligt vid ett offentligt seminarium och finnas tillgänglig vid institutionen senast två veckor före seminariet. Samtidigt skall uppgift om uppsatsens titel, kortfattad innehållsbeskrivning (sammanfattning) samt examinationsdatum tillställas motsvarande ämnesinstitutioner inom landet. En av dekanen utsedd betygsnämnd bedömer uppsatsen genom att ge den något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av den.

5. Examen

Doktorsexamen i socialt arbete uppnås efter att doktoranden fullgjort utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng enligt denna studieplan och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling, som godkänts av betygsnämnden.

Licentiatexamen i socialt arbete uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 120 högskolepoäng enligt denna studieplan och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid ett seminarium försvarat en licentiatuppsats, som godkänts av betygsnämnden.

Examensbevis utfärdas efter ansökan till Studentcentrum/Examina.

6. Övriga anvisningar

Denna studieplan har fastställts av samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden 2016-02-03. Den gäller för samtliga doktorander som antagits till utbildning på forskarnivå i socialt arbete fr.o.m. 2016-02-03. Övriga doktorander kan följa den som gällde vid doktorandens antagning till forskarutbildningen eller anmäla att hon/han vill följa den nu inrättade planen.

Gällande bestämmelser om utbildning på forskarnivå framgår av:

- Högskoleförordningen (HF): 5 kap. (anställning som doktorand), 6 kap. (utbildningen) och 7 kap (tillträde till utbildningen), bilaga 2 (examensordning)
- Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet
- Regler för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet
- Lokal examensordning vid Umeå universitet
- Riktlinjer för forskarutbildningen vid den samhällsvetenskapliga fakulteten
- Umeå universitets språkpolicy
- Information om forskarutbildning vid Umeå universitet finns på:
<http://www.umu.se/forskning/utbildning-forskarniva/>